

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาฤทธิ์ของสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวานต่อการยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส มีรูปแบบการวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental study design)

เครื่องมือ อุปกรณ์ และสารเคมีที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมืออุปกรณ์

- 1.1 pH meter (Metter Toledo 320)
- 1.2 Vacuum rotating evaporator (Buchi B-480)
- 1.3 Freeze - dryer (FTS Systems, Flexi - Dry™)
- 1.4 UV/Visible scanning spectrophotometer (Milton Roy, Spectronic Genesis 5)
- 1.5 Oven (Contherm)
- 1.6 Water bath (Julabo, SW 20)
- 1.7 Electric heating (mantle)
- 1.8 Funnel
- 1.9 Cylinder
- 1.10 Stirring rod
- 1.11 Beaker
- 1.12 Magnetic bar
- 1.13 Autopipette
- 1.14 Test tube
- 1.15 Round bottom flask
- 1.16 เครื่องบดสารตัวอย่าง
- 1.17 TLC plate (silica gel 60 F₂₅₄) (Merck)
- 1.18 High performance liquid chromatography (HPLC)(Shimadzu)
- 1.19 Liquid Chromatography - Mass Spectrometer (LC-MS)(Bruker)
- 1.20 Nuclear Magnetic Resonance (NMR) (Bruker 400 MHz)

2. สารเคมี

- 2.1 Xanthine ($C_5H_4N_4O_2$) (Sigma Analytical grade)
- 2.2 Xanthine oxidase (Grade IV: From bovine milk) (Sigma Analytical grade)
- 2.3 Allopurinol ($C_5H_4N_4O$) (Sigma Analytical grade)
- 2.4 Sodium hydroxide (NaOH) (Merck)
- 2.5 Hydrochloric acid (HCl) (37% HCl) (Merck)
- 2.6 Potassium phosphate tribasic (K_3PO_4) (Sigma)
- 2.7 Folin Ciocalteu's phenol reagent (Fluka)
- 2.8 Gallic acid ($C_7H_6O_5$) (Fluka)
- 2.9 Sodium carbonate (Na_2CO_3) (Riedel-de Haën)
- 2.10 Absolute ethanol (C_2H_6O) (Merck)
- 2.11 Dimethyl sulfoxide (DMSO)(Riedel-de Haën)
- 2.12 Magnesium sulfate ($MgSO_4 \cdot 7H_2O$) (Fluka)
- 2.13 Methanol (CH_3OH) (Lab-Scan ; Analytical Reagent)
- 2.14 Acetonitrile (CH_3CN) (Lab-Scan ; HPLC)
- 2.15 Ethyl acetate ($CH_3COOC_2H_5$) (Lab-Scan)
- 2.16 Apigenin ($C_{15}H_{10}O_5$) (Sigma)
- 2.17 Luteolin ($C_{15}H_{10}O_6$)(Sigma)
- 2.18 Vitexin ($C_{21}H_{20}O_{10}$) (Sigma)
- 2.19 Acetone-*d* 6 (C_3D_6O)(Sigma)
- 2.20 Glacial acetic acid (CH_3COOH) (Lab-Scan)
- 2.21 Phosphoric acid (H_3PO_4) (Lab-Scan)
- 2.22 Iron(III) chloride Hexahydrate ($FeCl_3 \cdot 6H_2O$) (Riedel-de Haën)
- 2.23 Sodium acetate tribasic ($C_2H_2NaO_2 \cdot 3H_2O$) (Riedel-de Haën)
- 2.24 TPTZ (2,4,6-Tri(2-pyridyl)-s-triazine) (Fluka)
- 2.25 L ± Ascorbic acid ($C_6H_8O_6$) (Riedel-de Haën)

การดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มพืชตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างพืชที่ใช้ในการศึกษาคือ ไหมข้าวโพดหวานสด (stigma of *Zeamays saccharata*, poaceae female flowers) และใบตำลึงแก่สด (*Coccinia grandis* L.Voigt cucurbitaceae) ที่เก็บมาจากอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2. การเตรียมพืชตัวอย่าง

นำใบตำลึงแก่และไหมข้าวโพดหวานสด มาล้างทำความสะอาด ผึ่งลมให้แห้งแล้วอบแห้งที่อุณหภูมิร้อนที่อุณหภูมิ 40-50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที จากนั้นนำไปบดละเอียด แยกกันด้วยเครื่องบดสารตัวอย่าง

3. การสกัดสารจากพืชตัวอย่าง

นำตำลึงและไหมข้าวโพดหวานมาอย่างละ 1 กิโลกรัม สกัดโดยใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย โดยใช้เทคนิคการสกัดด้วยน้ำร้อน (hot water extract) โดยให้อุณหภูมิขณะทำการสกัดสารไม่เกิน 100 °C เป็นเวลา 2 วัน จากนั้น นำสารละลายที่ได้จากการสกัดมากรองผ่านกระดาษกรอง whatman เบอร์ 1 แล้วนำสารละลายที่ผ่านการกรองไประเหยด้วยเครื่องระเหยแห้ง (vacuum rotating evaporator) สูดทำให้น้ำสารสกัด เข้าเครื่องทำแห้งแบบเยือกแข็ง (freeze dryer) เพื่อให้ได้สารสกัดอยู่ในรูปผงแห้ง และคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ที่ได้จากการสกัด

4. การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการทดสอบฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์แซนทินออกซิเดส

4.1 ผลของความเข้มข้นของสารตั้งต้นแซนทินต่ออัตราเร็วเริ่มต้นของปฏิกิริยา

4.1.1 เตรียมหลอดทดลอง 9 หลอด เขียนหมายเลขกำกับตามที่ 1 – 9

4.1.2 ปิเปตต์สารละลายต่างๆ ลงในหลอดทดลอง ตามลำดับที่แสดงไว้ในตาราง 1 โดยเติมเอนไซม์ เป็นลำดับสุดท้าย (ยกเว้นหลอดที่ 1 เติม 0.5 M HCl ก่อนเติมเอนไซม์)

4.1.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากัน บ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที จากนั้นเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่ 2 – 9 หลอดละ 0.1 ml ผสมให้เข้ากัน (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl)

4.1.4 วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 290 นาโนเมตร (A_{290}) โดยใช้หลอดที่ 1 ปรับเป็น 0

4.1.5 บันทึกผลในตารางและคำนวณ $1/[s]$ และ $1/V$

4.1.6 เขียนกราฟระหว่าง $1/[s]$ และ $1/V$ แล้วคำนวณค่า K_{App} และ V_{max} จากกราฟ

4.1.7 เปรียบเทียบค่า K_m และ V_{max} ที่ได้จากข้อ 6

ตาราง 1 การเตรียมสารผสมเพื่อทดสอบผลของความเข้มข้นแซนทีนต่ออัตราเร็วเริ่มต้น
ของปฏิกิริยา

1.553351X

สารละลาย (ml)	หลอดทดลองที่ (ml)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
50mM Potassium Phosphate buffer (pH 7.5)	2.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9
0.01 mM Xanthine solution	-	1.0	-	-	-	-	-	-	-
0.15 mM Xanthine solution	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-
0.21 mM Xanthine solution	-	-	-	1.0	-	-	-	-	-
0.35 mM Xanthine solution	-	-	-	-	1.0	-	-	-	-
0.53 mM Xanthine solution	-	-	-	-	-	1.0	-	-	-
0.77 mM Xanthine solution	-	-	-	-	-	-	1.0	-	-
1.10 mM Xanthine solution	-	-	-	-	-	-	-	1.0	-
1.60 mM Xanthine solution	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
0.2 units/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1

4.2 ผลของความเข้มข้นของเอนไซม์แซนทีนออกซิเดสต่ออัตราเร็วเริ่มต้น
ของปฏิกิริยา

4.2.1 เตรียมหลอดทดลอง 6 หลอด พร้อมทั้งระบุหมายเลขกำกับไว้ตามลำดับ

4.2.2 ปิเปตต์สารต่างๆ ลงหลอดทดลองตามปริมาตรและลำดับที่แสดงไว้ใน
ตาราง 2 โดยเติมเอนไซม์เป็นลำดับสุดท้าย (ยกเว้นหลอดที่ 1 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนเติมเอนไซม์)

4.2.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากันบ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา
30 นาที

4.2.4 เมื่อครบกำหนดเวลาหยุดปฏิกิริยาโดยการเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่
2 - 6 หลอดละ 0.1 ml (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl) ผสมให้เข้ากัน

4.2.5 วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 290 นาโนเมตร (A_{290}) โดยใช้
หลอดที่ 1 ปรับเป็น 0

4.2.6 เขียนกราฟระหว่างค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 290 นาโนเมตร กับ ความเข้มข้นของเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

ตาราง 2 การเตรียมสารผสมเพื่อทดสอบผลของความเข้มข้นเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส ต่ออัตราเร็วเริ่มต้นของปฏิกิริยา

สารละลาย (ml)	หลอดทดลองที่ (ml)					
	1	2	3	4	5	6
50mM Potassium Phosphate buffer (pH 7.5)	2.0	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9
0.06 mM Xanthine solution	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
0.006 U/ml xanthine oxidase solution	-	0.1	-	-	-	-
0.01 U/ml xanthine oxidase solution	-	-	0.1	-	-	-
0.05 U/ml xanthine oxidase solution	-	-	-	-	-	-
0.10 U/ml xanthine oxidase solution	-	-	-	0.1	-	-
0.20 U/ml xanthine oxidase solution	-	-	-	-	0.1	-
0.40 U/ml xanthine oxidase solution	-	-	-	-	-	0.1
0.50 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1

4.3 การศึกษามลของ pH ต่ออัตราเร็วเริ่มต้นของการเกิดปฏิกิริยา

4.3.1 เตรียมหลอดทดลอง 6 หลอด พร้อมทั้งเขียนหมายเลขกำกับตามลำดับ 1-6

4.3.2 บีบ pipette ต่างๆ ลงหลอดทดลอง ตามปริมาตรและลำดับที่แสดงไว้ใน ตาราง 3 โดยหลอดที่ 1, 3 และ 5 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนเติมเอนไซม์

4.3.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากันบ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37°C เป็นเวลา 30 นาที

4.3.4 หยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ปริมาตร 0.1 ml (หลอดที่ 1, 3 และ 5 เติม เอนไซม์แทน 0.5 M HCl)

4.3.5 วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 290 นาโนเมตร โดยใช้หลอดที่ 1 3 และ 5 ปรับเป็น 0

4.3.6 เขียนกราฟระหว่าง A_{290} และค่า pH ต่างๆ ของ 50 mM potassium phosphate buffer

ตาราง 3 การเตรียมสารผสมเพื่อทดสอบผลของ pH ต่ออัตราเร็วเริ่มต้นของปฏิกิริยา

สารละลาย (ml)	หลอดทดลองที่ (ml)					
	1	2	3	4	5	6
50mM potassium phosphate buffer (pH 7.2)	1.9	1.9	-	-	-	-
50mM potassium phosphate buffer (pH 7.5)	-	-	1.9	1.9	-	-
50mM potassium phosphate buffer (pH 7.8)	-	-	-	-	1.9	1.9
0.06 mM xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
0.2 Unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1

5. การทดสอบฤทธิ์ของสารสกัดหยาบ (crude extract) ตัวอย่าง ต่อการยับยั้ง เอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

เตรียมปฏิกิริยาของสารผสมที่ประกอบด้วย 0.06 mM aqueous xanthine solution ปริมาตร 1 ml สารสกัดหยาบที่ได้จากไหมข้าวโพดหวานและใบตำลึง นำมาเจือจางให้มีความเข้มข้นต่างๆ (10, 25, 50 และ 100 $\mu\text{g/ml}$) ในปริมาตร 100 μl เติมสารละลาย 50 mM phosphate buffer pH 7.5 ปริมาตร 1.8 ml และเริ่มปฏิกิริยาโดยเติมเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส (0.2 U/ml ในสารละลาย phosphate buffer pH 7.5) ปริมาตร 100 μl (ควรเตรียมแล้วใช้ทันที) บ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที เพื่อให้เอนไซม์ทำงานย่อยสลายสเตรท และหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ปริมาตร 100 μl จากนั้นนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารด้วยเครื่อง UV-spectrophotometer ที่ความยาวคลื่น 290 นาโนเมตร โดยเตรียม Blank เหมือนกับสารสกัดที่ต้องการทดสอบ แต่เติมเอนไซม์หลังจากหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ก่อน (ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง) และหาค่าเฉลี่ย พร้อมค่า standard deviation (SD)

1 unit ของ xanthine oxidase คือปริมาณเอนไซม์ที่ต้องการในการสร้างกรดยูริก 1 mmole ต่อนาที ที่อุณหภูมิ 37 °C

Xanthine Oxidase inhibitory activity จะแสดงออกมาเป็น % Inhibitor ดังสมการ

$$\% \text{ Inhibitor} = \left\{ \frac{(A-B)-(C-D)}{A-B} \right\} \times 100$$

โดยค่า A คือค่า Activity ของเอนไซม์ที่ไม่มีสารสกัดตัวอย่างที่ต้องการทดสอบ

B คือค่า Control ของค่า A ที่ไม่มีทั้งสารสกัดตัวอย่างที่ต้องการทดสอบและ

เอนไซม์

C คือค่า Activity ของเอนไซม์ที่มีสารสกัดตัวอย่างที่ต้องการทดสอบและ

เอนไซม์

D คือค่า Activity ของเอนไซม์ที่มีเฉพาะสารสกัดตัวอย่างที่ต้องการทดสอบแต่

ไม่มีเอนไซม์

allopurinol (10, 25, 50 และ 100 $\mu\text{g/ml}$) ซึ่งทราบว่าเป็น inhibitor ของ xanthine oxidase ใช้เป็น positive control

6. การศึกษาสารสกัดหยาบ (crude extract) ตัวอย่างต่อชนิดการยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

6.1 การเตรียมสารผสมเพื่อทดสอบการทำงานของเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส โดยที่ไม่มีตัวยับยั้ง

6.1.1 เตรียมหลอดทดลอง 4 หลอด เขียนหมายเลขกำกับแต่ละหลอด

6.1.2 ปิเปตต์สารละลายลงในหลอดทดลองตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตาราง 4 โดยใส่เอนไซม์เป็นลำดับสุดท้าย ยกเว้นหลอดที่ 1 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนแล้วจึงเติมเอนไซม์

6.1.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากัน บ่มทิ้งไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที

6.1.4 เมื่อครบกำหนดเวลาหยุดปฏิกิริยาโดยการเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่ 2 – 4 หลอดละ 0.1 ml ผสมให้เข้ากัน (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl)

6.1.5 นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 290 นาโนเมตรโดยใช้หลอดที่ 1 ปรึบเป็น 0

6.1.6 บันทึกผลในตารางและคำนวณ $1/[S]$ และ $1/[V]$ เขียนกราฟระหว่าง $1/[S]$ และ $1/[V]$ ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง

6.2 การศึกษาผลของยาอัลโลพูรินอล ต่อชนิดการยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

6.2.1 เตรียมหลอดทดลอง 12 หลอด เขียนหมายเลขกำกับแต่ละหลอด

6.2.2 ปิเปตต์สารละลายลงในหลอดทดลองตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตาราง 5 - 7 โดยใส่เอนไซม์เป็นลำดับสุดท้าย ยกเว้นหลอดที่ 1 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนแล้วจึงเติมเอนไซม์

6.2.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากัน บ่มทิ้งไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที

6.2.4 เมื่อครบกำหนดเวลาหยุดปฏิกิริยาโดยการเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่ 2 – 12 หลอดละ 0.1 ml ผสมให้เข้ากัน (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl)

6.2.5 นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 290 นาโนเมตรโดยใช้หลอดที่ 1 ปรับเป็น 0

6.2.6 บันทึกผลในตารางและคำนวณ $1/[S]$ และ $1/[V]$ เขียนกราฟระหว่าง $1/[S]$ และ $1/[V]$ ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง

ตาราง 4 การเตรียมสารผสมที่มีสารละลายแซนทีนที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	1	2	3	4
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	2.9	1.9	1.9	1.9
0.02 mM Xanthine Solution	-	1.0	-	-
0.04 mM Xanthine Solution	-	-	1.0	-
0.06 mM Xanthine Solution	-	-	-	1.0
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 5 การเตรียมสารผสมที่มี 0.02 mM แซนทีน และยาอัลโลพูรินอลที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	1	2	3	4
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.02 mM Xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml allopurinol	0.1	-	-	-
25 µg/ml allopurinol	-	0.1	-	-
50 µg/ml allopurinol	-	-	0.1	-
100 µg/ml allopurinol	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 6 การเตรียมสารผสมที่มี 0.04 mM แซนทีน และยาอัลโลพูรินอลที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	5	6	7	8
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.04 mM xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml allopurinol	0.1	-	-	-
25 µg/ml allopurinol	-	0.1	-	-
50 µg/ml allopurinol	-	-	0.1	-
100 µg/ml allopurinol	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 7 การเตรียมสารผสมที่มี 0.06 mM แชนทีน และยาอัลโลพูรินอลที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	9	10	11	12
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.06 mM xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml allopurinol	0.1	-	-	-
25 µg/ml allopurinol	-	0.1	-	-
50 µg/ml allopurinol	-	-	0.1	-
100 µg/ml allopurinol	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

6.3 การศึกษาสารสกัดจากเห็บข้าวโพดหวาน ต่อชนิดของการยับยั้งเอนไซม์ แชนทีนออกซิเดส

- 6.3.1 เตรียมหลอดทดลอง 12 หลอด เขียนหมายเลขกำกับแต่ละหลอด
- 6.3.2 ปิเปตต์สารละลายลงในหลอดทดลองตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตาราง 8 - 10 โดยใส่เอนไซม์เป็นลำดับสุดท้ายยกเว้นหลอดที่ 1 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนแล้วจึงเติมเอนไซม์
- 6.3.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากัน ปั่นทิ้งไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที
- 6.3.4 เมื่อครบกำหนดเวลาหยุดปฏิกิริยาโดยการเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่ 2 - 15 หลอดละ 0.1 ml ผสมให้เข้ากัน (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl)
- 6.3.5 นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 290 นาโนเมตรโดยใช้หลอดที่ 1 ปรับเป็น 0
- 6.3.6 บันทึกผลในตารางและคำนวณ $1/[S]$ และ $1/[V]$ เขียนกราฟระหว่าง $1/[S]$ และ $1/[V]$ ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง

ตาราง 8 การเตรียมสารผสมที่มี 0.02 mM แซนทีน และสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	1	2	3	4
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.02 mM Xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 9 การเตรียมสารผสมที่มี 0.04 mM แซนทีน และสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	5	6	7	8
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.04 mM Xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 10 การเตรียมสารผสมที่มี 0.06 mM แชนทีน และสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	9	10	11	12
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.06 mM xanthine solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

6.4 การศึกษาสารสกัดจากใบตำลึงแก่ต่อชนิดการยับยั้งเอนไซม์แชนทีน ออกซิเดส

6.4.1 เตรียมหลอดทดลอง 12 หลอด เขียนหมายเลขกำกับแต่ละหลอด

6.4.2 ปิเปตต์สารละลายลงในหลอดทดลองตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตาราง 11 - 13 โดยใส่เอนไซม์เป็นลำดับสุดท้าย ยกเว้นหลอดที่ 1 ให้เติม 0.5 M HCl ก่อนแล้วจึงเติมเอนไซม์

6.4.3 เมื่อเติมเอนไซม์แล้วผสมให้เข้ากัน บ่มทิ้งไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที

6.4.4 เมื่อครบกำหนดเวลาหยุดปฏิกิริยาโดยการเติม 0.5 M HCl ในหลอดที่ 2 - 15 หลอดละ 0.1 ml ผสมให้เข้ากัน (หลอดที่ 1 เติมเอนไซม์แทน 0.5 M HCl)

6.4.5 นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 290 นาโนเมตรโดยใช้หลอดที่ 1 ปรับเป็น 0

6.4.6 บันทึกผลในตารางและคำนวณ $1/[S]$ และ $1/[V]$ เขียนกราฟระหว่าง $1/[S]$ และ $1/[V]$ ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง

ตาราง 11 การเตรียมสารผสมที่มี 0.02 mM แซนทีน และสารสกัดจากใบตำลึงแก่
ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	1	2	3	4
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.02 mM xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 12 การเตรียมสารผสมที่มี 0.04 mM แซนทีน และสารสกัดจากใบตำลึงแก่
ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	5	6	7	8
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.04 mM Xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

ตาราง 13 การเตรียมสารผสมที่มี 0.06 mM แชนทีน และสารสกัดจากใบตำลึงแก่ ที่ความเข้มข้นต่างๆ

สารละลาย	หลอดทดลองที่ (ml)			
	9	10	11	12
50 mM potassium phosphate buffer pH 7.5	1.8	1.8	1.8	1.8
0.06 mM Xanthine Solution	1.0	1.0	1.0	1.0
10 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	0.1	-	-	-
25 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	0.1	-	-
50 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	0.1	-
100 µg/ml สารสกัดจากใบตำลึงแก่	-	-	-	0.1
0.2 unit/ml xanthine oxidase	0.1	0.1	0.1	0.1
0.5 M HCl	0.1	0.1	0.1	0.1
Total volume	3.1	3.1	3.1	3.1

7. การทดสอบหาปริมาณสารฟีนอลิกทั้งหมดในสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน (Total phenolic content assay)

ไหมข้าวโพดหวานถูกนำมาสกัดด้วยตัวทำละลายชนิดต่างๆ คือ น้ำ เอทิลอะซีเตท และ เฮกเซน โดยมีวิธีการสกัดดังนี้

การสกัดไหมข้าวโพดหวานด้วยตัวทำละลายเอทิลอะซีเตท

ซึ่งไหมข้าวโพดหวานสดมา 100 กรัม นำมาล้างทำความสะอาดด้วยน้ำกลั่น หั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ แล้วนำมาใส่ในบีกเกอร์ แล้วเติมน้ำกลั่นเล็กน้อย เติม NaOH 0.1 g ลงไปแล้วคนให้เข้ากัน (stir) เพื่อให้ผนังเซลล์พืชแตกด้วยเครื่องกวนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง เพื่อให้สารต่างๆ ในเซลล์พืชหลุดออกมา เติมตัวทำละลายเอทิลอะซีเตท เพื่อทำการสกัดสารที่สนใจออกมาแล้วคนให้เข้ากันต่อ (stir) เป็นเวลา 24 ชั่วโมง แยกส่วนสกัดชั้นเอทิลอะซีเตท ออกมา จากนั้นเติม $MgSO_4$ 1 กรัม เพื่อดูดซับน้ำที่ปนออกมาแล้วนำส่วนสกัดเอทิลอะซีเตท มากรองผ่านกระดาษกรอง whatman เบอร์ 1 แล้วนำส่วนสกัดที่แยกได้มาตั้งทิ้งไว้เพื่อระเหยตัวทำละลายเอทิลอะซีเตทออกไปและหา %Yield ที่ได้จากการสกัด [76]

การสกัดโสมข้าวโพดหวานด้วยตัวทำละลายเฮกเซน

ซึ่งโสมข้าวโพดหวานสดมา 100 กรัม นำมาล้างทำความสะอาดด้วยน้ำกลั่น หั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ แล้วนำมาใส่ในบีกเกอร์ เติมน้ำกลั่นเล็กน้อย จากนั้นเติม NaOH 0.1 g ลงไปแล้วคนให้เข้ากัน (stir) เพื่อให้ผนังเซลล์พืชแตก ด้วยเครื่องกวนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง เติมตัวทำละลายเฮกเซนเพื่อทำการสกัดสารที่สนใจออกมาแล้วคนให้เข้ากันต่อ (stir) เป็นเวลา 24 ชั่วโมง แยกส่วนสกัดชั้นเฮกเซนออกมา จากนั้นเติม $MgSO_4$ 1 กรัม เพื่อดูดซับน้ำที่ปนออกมา แล้วนำส่วนสกัดเฮกเซน มากรองผ่านกระดาษกรอง whatman เบอร์ 1 แล้วนำส่วนสกัดที่แยกได้มาตั้งทิ้งไว้เพื่อระเหยตัวทำละลายเฮกเซนออกไปและหา %Yield ที่ได้จากการสกัด [76]

การตรวจหาปริมาณสารฟีนอลิกทั้งหมดในสารสกัดจากโสมข้าวโพดหวานที่ทำการสกัดโดยใช้ตัวทำละลายชนิดต่างๆ คือ น้ำ เอทิลอะซิเตท และ เฮกเซน โดยวิธี Folin - Ciocalteu ดัดแปลงมาจากวิธีของ Pourmorad, et al. [77] โดยเตรียมสารสกัดจากโสมข้าวโพดหวานที่ความเข้มข้น 100 $\mu g/ml$ และเตรียมสารละลายมาตรฐาน gallic acid ใน methanol : H_2O (50:50) ที่ความเข้มข้นต่างๆ ดังนี้ 0.05, 0.10, 0.15, 0.20, 0.25 mg/ml เพื่อสร้างกราฟมาตรฐาน (Calibration curve) จากสารมาตรฐานกรดแกลลิก (gallic acid) จากนั้นนำสารละลายสารสกัดโสมข้าวโพด จำนวน 100 ไมโครลิตร ผสมกับ 0.2 N Folin – Ciocalteu reagent 1 มิลลิลิตร และสารละลาย 1 M โซเดียมคาร์บอเนตปริมาตร 0.8 มิลลิลิตร เติมน้ำกลั่นจนครบปริมาตร 2 มิลลิลิตร ผสมให้เข้ากันจากนั้นทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องในที่มืดเป็นเวลา 20 นาที นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 765 nm โดยใช้เครื่อง UV- visible spectrophotometer การทดสอบสารละลายมาตรฐานกรดแกลลิก (gallic acid) ที่ความเข้มข้นต่างๆ ทำเช่นเดียวกับการทดสอบสารสกัดจากโสมข้าวโพดหวาน สำหรับวิธีการเตรียม Blank เตรียมดังเช่นวิธีที่กล่าวข้างต้น โดยใช้ น้ำกลั่นแทนสารสกัดจากโสมข้าวโพดหรือสารละลายมาตรฐานกรดแกลลิก (gallic acid) ทำการทดลองตัวอย่างละ 3 ครั้ง (triplicate) จากนั้นนำค่าการดูดกลืนแสงที่ได้ไปวัดหาสารประกอบฟีนอลิก จากกราฟมาตรฐานระหว่างความเข้มข้นของกรดแกลลิก (gallic acid) และค่าการดูดกลืนแสงในหน่วย gallic acid equivalents (GAE) mg/g นำหนักแห้งและน้ำหนักสด

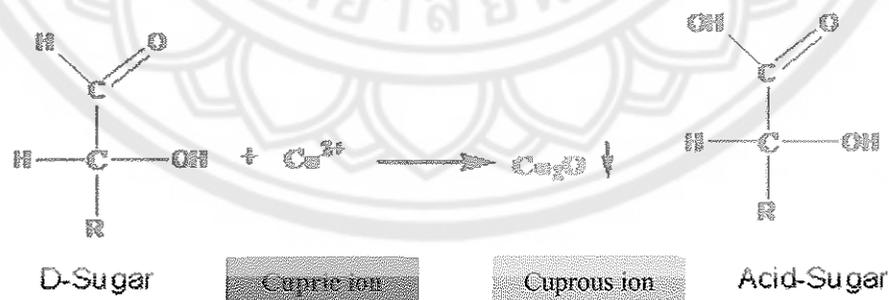
8. การทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระด้วยวิธี Ferric reducing antioxidant power assay (FRAP assay)

วิธี FRAP เป็นวิธีวัดความสามารถในการเป็นตัวรีดิวซ์ของสารที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระในสารสกัดตัวอย่าง โดยอาศัยหลักการ Ferric (Fe^{3+}) รับอิเล็กตรอน (e) จากสารที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระแล้วเปลี่ยนเป็น Ferrous (Fe^{2+}) จากนั้นวัดการเปลี่ยนแปลงสีที่เกิดขึ้น ซึ่งสารละลายจะเป็นสีม่วงน้ำเงินดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 593 nm

ซึ่งสารสกัดหยาบและสารที่สกัดด้วยเอทิลอะซีเตทในส่วนสกัดย่อยที่ 6 (fraction 6) ของไหมข้าวโพดหวานมาอย่างละ 1 mg ในตัวทำละลาย 1 ml จากนั้นบีบอัดมา 0.1 ml เติมนลงใน FRAP reagent [78, 79] ปริมาตร 3.0 ml ผสมให้เข้ากันทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 5 นาที แล้วนำมาวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 593 nm วิธีการเตรียม Blank ใช้ตัวทำละลาย 0.1 ml แทนสารสกัดตัวอย่าง และหาฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดโดยเปรียบเทียบกับสารมาตรฐาน L-ascorbic acid (0.1, 0.3, 0.5 และ 1.0 mM) แสดงค่าในรูปแบบ ascorbic acid equivalents (AAE/mg) ของสารสกัด (ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง) [80]

9. การทดสอบคุณสมบัติในการเป็นน้ำตาลรีดิวซ์ (reducing property) ของสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวานด้วยวิธี Benedict's test

การทดสอบด้วยวิธีเบเนดิกต์ (Benedict's test) เป็นวิธีที่ใช้ทดสอบน้ำตาลที่มีคุณสมบัติรีดิวซ์ (มีหมู่ hemiacetal-OH หรือ หมู่ hemiketal-OH) จะทำปฏิกิริยากับ cupric ion (Cu^{++}) ในน้ำยาเบเนดิกต์ที่มีสภาวะเป็นด่างกลายเป็น Cuprous oxide (Cu_2O) ซึ่งเป็นตะกอนสีเหลืองหรือน้ำตาลแดง ดังปฏิกิริยา [81]

ภาพ 10 แสดงหลักการตรวจสอบคุณสมบัติของน้ำตาลรีดิวซ์ (reducing sugar) ด้วย Benedict's test

เมื่อสารสกัดมีองค์ประกอบของไกลโคไซด์ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน คือ ส่วนของน้ำตาล (glycone part) และส่วนที่ไม่ใช่น้ำตาล (aglycone part) เชื่อมต่อกันด้วยพันธะไกลโคซิดิก (glycosidic bond) หมู่รีดิวซ์ (reducing group) ของน้ำตาลจะทำปฏิกิริยากับ cupric ion (Cu^{++}) เกิดเป็นตะกอนสีเหลืองหรือน้ำตาลแดง [82]

เตรียมหลอดทดลอง 3 หลอด จากนั้นเตรียมสารละลายลงในหลอดทดลองดังนี้ หลอดที่ 1 เติมสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน 1 ml หลอดที่ 2 เติมสารละลายกลูโคส 1 ml หลอดที่ 3 ไม่เติมทั้งสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวานและสารละลายกลูโคส จากนั้นเติมสารละลายเบเนดิกต์ 3 หยดลงในหลอดทดลองทั้ง 3 หลอดผสมให้เข้ากัน นำไปต้มในน้ำร้อนเป็นเวลา 5 นาที สังเกตและบันทึกผลการเปลี่ยนแปลงสีของสารละลายและสีของตะกอน

10. การทำปฏิกิริยา acid hydrolysis สารสกัดไหมข้าวโพดหวาน

การทำปฏิกิริยา acid hydrolysis ของสารสกัดไหมข้าวโพดหวานดัดแปลงวิธีการทดลองมาจาก Pazmino-Duran และคณะ [83] ติดตั้งชุด reactor (hot plate, condenser, magnetic bar, bottle flask ขนาด 50 ml) เติม 2 M HCl 14 ml ลงใน bottle flask หมุนป้อน stir และปรับอุณหภูมิเป็น 100 °C ทิ้งไว้ประมาณ 20 นาที ปิดเตา 2 M HCl ผสมกับสารสกัดไหมข้าวโพดหวานผสมและละลายให้เป็นเนื้อเดียวกันแล้วนำมาใส่ในขวดก้นกลมที่มี 2 M HCl ทิ้งไว้ 1 ชั่วโมงเพื่อให้สารผสมเกิดปฏิกิริยา เมื่อครบกำหนดเวลาทำการหยุดปฏิกิริยาด้วยการหยุดให้ความร้อนและรอให้สารผสมเย็น จากนั้นนำสารผสมมาปรับ pH ให้เป็นกลาง (7.0) แล้วทำการสกัดสารด้วยวิธี liquid-liquid extraction โดยเติมตัวทำละลายเอทิลอะซีเตตลงในกรวยแยก (separatory funnel) 30 มิลลิลิตร เขย่า แล้วไขเอาส่วนที่เป็นชั้นน้ำออกและเก็บสารละลายชั้นเอทิลอะซีเตตไว้ แล้วนำชั้นน้ำดังกล่าวมาใส่ในกรวยแยกแล้วทำการสกัดด้วยตัวทำละลายเอทิลอะซีเตต (ทำการสกัดซ้ำ 3 ครั้ง) จากนั้นนำสารละลายเอทิลอะซีเตตที่สกัดได้มารวมกัน แล้วเติม Magnesium sulphate anhydrous 1 กรัม ลงในสารละลายเพื่อดูดซับน้ำที่ปนมากับสารละลาย จากนั้นนำสารละลายมากรองผ่านกระดาษกรอง whatman เบอร์ 1 แล้วนำสารละลายที่ได้จากการกรองมาระเหยตัวทำละลายออกด้วยเครื่องระเหยแห้ง จากนั้นนำสารสกัดที่ได้จากการทำ acid hydrolysis มาทดสอบด้วย Benedict's test แล้วนำมาทำการแยกด้วยเทคนิค โครมาโทกราฟีต่อไป

11. การตรวจหาองค์ประกอบของสารที่มีในสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวานด้วยเทคนิคโครมาโทกราฟีแผ่นบาง (Thin Layer Chromatography; TLC)

เตรียมถังแก้วปิดฝา จากนั้นเติม Developing solvent (MeOH : ACN) ในอัตราส่วน 0:100 ถึง 100:0 spot สารละลายตัวอย่างที่สกัดได้ลงบนแผ่น TLC (silica gel 60) 2 แผ่น โดยใช้หลอดคะปิลลารี spot สารสกัดตัวอย่างลงบนแผ่น TLC แต่ละแผ่นให้ห่างจากขอบ

ล่างของแผ่น TLC ประมาณ 1 cm หย่อนแผ่น TLC ลงในถังแก้วที่เตรียมไว้อย่างช้าๆ ในแนวตั้ง และควรระมัดระวังไม่ให้ระดับของตัวทำละลายท่วม spot สารตัวอย่างและปิดฝา เมื่อตัวทำละลายเคลื่อนที่มาถึงบริเวณ solvent front ยกแผ่น TLC ออก และทำเครื่องหมายตรง solvent front จากนั้นปล่อยให้แห้งให้แห้ง 2-3 นาที นำแผ่น TLC แผ่นแรกมา stain ด้วย anisaldehyde's reagent ที่แห้งให้แห้งแล้วนำมาให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 100-120 °C นำแผ่น TLC แผ่นที่ 2 stain ด้วย dragendorff's reagent ที่แห้งให้แห้งแล้วนำมาให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 100-120 °C บันทึกระยะทางที่สารเคลื่อนที่ และคำนวณค่า Rf [84]

12. การแยกสารสกัดใหม่ข้าวโพดหวานที่ผ่านและไม่ผ่านการเกิดปฏิกิริยา Acid Hydrolysis ด้วยเทคนิคโครมาโทกราฟี (Chromatography technique)

12.1 การแยกสารสกัดจากใหม่ข้าวโพดหวานโดยเครื่อง HPLC

การแยก active compounds ที่มีในสารสกัดหยาบใหม่ข้าวโพดเริ่มจาก นำสารสกัดหยาบจากใหม่ข้าวโพดที่สกัดด้วยน้ำร้อนทั้ง 2 ชนิดมาอย่างละ 0.025 กรัม มาละลายในน้ำกลั่น 2 ml จากนั้นนำมากรองผ่าน membrane filter ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำมาผ่านคอลัมน์ โครมาโทกราฟีของเครื่อง HPLC (Shimadzu) โดยใช้คอลัมน์ที่ถูกบรรจุด้วย C18 (column prodigy, 4.6 mm × 250 mm ,5 μm (ODS-3)) เพื่อทำการแยก active compounds โดยสภาวะที่ใช้สำหรับทำการแยก active compounds ด้วยเครื่อง HPLC แสดงดังตาราง 14 และใช้ตัวทำละลายเคลื่อนที่ในระบบ gradient elution (ตาราง 15) ของ H₂O : acetonitrile (95 : 5) ถึง (5 : 95) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีของ Hsieh และคณะ [61] โดยสภาวะที่ใช้มีดังนี้ โดยเริ่มชะสาร (elution) ด้วยตัวทำละลายดังกล่าวที่มีอัตราการไหล (flow rate) 1ml/min แล้วทำการเก็บ Fraction สารสกัดใหม่ข้าวโพดหวานทั้งหมด 6 fractions ที่ค่า t_r ต่างๆ ทั้งสารสกัดใหม่ข้าวโพดหวานที่ทำและไม่ทำปฏิกิริยา acid hydrolysis ในช่วง 1.50 – 43.00 นาที (ตาราง 16) แล้วนำทุก fractions ที่เก็บได้มาระเหยแห้งด้วยเครื่องระเหยแห้ง (rotary evaporator) เพื่อระเหยตัวทำละลายออกไป จากนั้นละลายสารที่เหลือด้วยน้ำกลั่น 1 ml เพื่อเตรียมสำหรับนำ fractions ต่างๆ มาทดสอบฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดสต่อไป

ตาราง 14 สภาวะของเครื่อง HPLC ที่ใช้ในการแยกสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวาน

Column	:	C18 (4.6 × 250 mm ,5 μm (ODS-3))
Oven Column	:	30 °C
Detector	:	UV 214 nm
Flow rate	:	1 ml/min
Injection loop	:	20 μl
Gradient System	:	

ตาราง 15 ระบบ gradient system ของเฟสเคลื่อนที่ (mobile phase)

H ₂ O	:	CH ₃ CN	Time Gradient (min)
95	:	5	0 - 4
80	:	20	4 - 7
65	:	35	7 - 10
50	:	50	10 - 19
35	:	65	19 - 23
20	:	80	23 - 41
5	:	95	41 - 59
95	:	5	59 - 70

ตาราง 16 การเก็บแต่ละ fraction ที่ค่า retention time ต่างๆ

Retention time(t _R) min	Fraction no.
1.50 - 3.50	1
3.50 - 6.00	2
6.00 - 9.00	3
9.00 - 12.00	4
12.00 - 16.00	5
27.00 - 29.00	6
37.0 - 43.00	7

13. การทดสอบสารสกัดจากไหมข้าวโพดหวานที่แยกด้วย HPLC ต่อการยับยั้ง เอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

เตรียมปฏิกิริยาของสารผสมที่ประกอบด้วย 0.06 mM aqueous xanthine solution ปริมาตร 1 ml และเติม fractions ที่เก็บได้จากการแยกด้วยเทคนิค HPLC ปริมาตร 100 μ l เติม สารละลาย 50 mM phosphate buffer pH 7.5 ปริมาตร 1.8 ml และเริ่มปฏิกิริยาโดยเติมเอนไซม์ xanthine oxidase solution (0.2 U/ml ละลายด้วย phosphate buffer pH 7.5) ปริมาตร 100 μ l (ควรเตรียมแล้วใช้ทันที) บ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที เพื่อให้เอนไซม์ทำงานย่อย สับสเตรท และหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ปริมาตร 100 μ l จากนั้น นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสง ของสารด้วยเครื่อง UV-Spectrophotometer ที่ความยาวคลื่น 290 nm โดยเตรียม Blank เหมือนกับสารสกัดที่ต้องการทดสอบ แต่เติมเอนไซม์หลังจากหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl (ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง) และหาค่าเฉลี่ยพร้อมค่าส่วนเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นนำมาคำนวณหา (%) การยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดสโดยใช้สูตรการคำนวณดังที่กล่าวไว้ในข้อ 4

14. การวิเคราะห์แยกและการพิสูจน์เอกลักษณ์ (identify) สารตัวอย่าง

14.1 การวิเคราะห์แยกและการพิสูจน์เอกลักษณ์ (identify) สารตัวอย่าง ด้วยเครื่อง LC/MS

นำส่วนสกัดย่อยต่างๆ ที่เก็บได้จากการแยกส่วนสกัดย่อยที่ 6 (fraction 6) มาวิเคราะห์แยกและทำการพิสูจน์เอกลักษณ์ (identify) สารด้วยเครื่อง High Performance Liquid Chromatography เชื่อมต่อกับเครื่อง mass – spectrometer (LC-MS) โดยใช้สภาวะในการ วิเคราะห์เดียวกันกับที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 12 โดยเริ่มจากการนำสารตัวอย่างฉีดเข้าที่ injection port สารตัวอย่างจะกลายเป็นไอแล้วถูกพาเข้าไปใน column ด้วยของเหลวตัวพา (mobile phase) อย่างช้าๆ สารผสมจะถูกแยกออกเป็นส่วนๆ ที่ column จากนั้น โมเลกุลของสารจะถูกผ่านเข้าสู่ เครื่องแมสสเปกโตรมิเตอร์ (MS) เพื่อทำการ identify สาร โดยการทำงานจะอาศัยการทำให้ โมเลกุลของสารซึ่งอยู่ในรูปของสารระเหยเกิดการแตกตัวเป็นไอออนที่มีประจุบวก ด้วยการยิงด้วย อิเล็กตรอน ซึ่งจะให้ M^+ (molecular ion) ที่มีค่ามวลต่อประจุ (m/z) เท่ากับน้ำหนักโมเลกุลของสาร นั้น และโมเลกุลของไอออนจะแตกตัวเป็น fragment ต่างๆ ซึ่งจะเป็นลักษณะเฉพาะของสารนั้น และเปรียบเทียบค่า molecular ion และ fragment หลัก กับค่าที่บันทึกไว้ใน reference library ก็ จะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้ โดยสัญญาณที่เกิดขึ้นสามารถเขียนออกมาเป็น โครมาโท แกรมด้วยเครื่อง recorder ดังนั้นจึงทำให้ทราบองค์ประกอบของสารได้

15. การวิเคราะห์แยกสารกลุ่มฟลาโวนอยด์ของ Fraction 6 ที่สกัดด้วยเอทิลอะซิเตท

นำส่วนสกัดย่อยที่เก็บได้จากส่วนสกัดย่อยที่ 6 (fraction 6) มาระเหยเอาตัวทำละลายออก จากนั้นทำการสกัดแยกด้วยวิธี Liquid - Liquid extraction ด้วยเอทิลอะซิเตท สกัด 3 ครั้ง (ครั้งละ 50 ml) จากนั้น นำสารสกัดชั้นเอทิลอะซิเตทมารวมกัน แล้วเติมแมกนีเซียมซัลเฟต ($MgSO_4 \cdot 7H_2O$) เพื่อกำจัดน้ำที่ปนออกมา แล้วนำมากรองผ่านกระดาษกรอง whatman เบอร์ 1 สุดท้ายระเหยเอาตัวทำละลายออก จากนั้น นำสารสกัดที่ได้ทำการแยกด้วยเทคนิค HPLC เปรียบเทียบกับสารมาตรฐาน Luteolin, Vitexin และ Apigenin โดยสภาวะการทดลองที่ใช้คือ คอลัมน์ C18 (250×4.6 mm) เฟสเคลื่อนที่ (methanol: acetonitrile:acetic acid : phosphoric acid: water (200 :100: 10:10:200 v/v) ตรวจวัดที่ค่าการดูดกลืนแสง 352 nm อัตราการไหลของเฟสเคลื่อนที่คือ 0.60 ml/min [85]

16. การยืนยันโครงสร้างของสารที่ได้ด้วยเทคนิค ^1H -NMR และ ^{13}C -NMR

นำส่วนสกัดย่อยต่างๆ ที่เก็บได้จากการแยกส่วนสกัดย่อยที่ 6 (fraction 6) มายืนยันโครงสร้างของสารที่ได้ด้วยเทคนิค ^1H และ ^{13}C NMR โดยเปรียบเทียบกับสารมาตรฐาน Luteolin Vitexin และ Apigenin ขั้นตอนการเตรียมสารเพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค ^1H - NMR และ ^{13}C - NMR เตรียมสารมาตรฐานมาอย่างละ 1 กรัม ละลายใน Acetone $-d_6$ + D_2O แล้วนำมาใส่ในหลอด NMR แล้วนำมาวางในสนามแม่เหล็กของเครื่อง NMR Bruker 400 spectrometer ที่ 300 K มี standard pulse sequences ส่วนการเตรียมส่วนสกัดย่อยต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค ^1H และ ^{13}C NMR ควรทำการเก็บส่วนสกัดย่อยที่สนใจหลายๆ ครั้งเพื่อให้ได้สารที่มีความเข้มข้นที่จะวัดสัญญาณ ^1H - NMR และ ^{13}C - NMR ได้

17. การทดสอบสารที่พบในสารสกัดใหม่ข้าวโพดหวานต่อการยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส

เตรียมปฏิกิริยาของสารผสมที่ประกอบด้วย 0.06 mM aqueous xanthine solution ปริมาตร 1 ml สารละลายมาตรฐาน (Luteolin Apigenin และ Vitexin) และสารละลายยาอัลโดฟูรินอล (standard inhibitor) ที่ความเข้มข้นต่างๆ (0.035, 0.087, 0.175 และ 0.349 mM) ปริมาตร 100 μ l จากนั้น เติมสารละลาย 50 mM phosphate buffer pH 7.5 ปริมาตร 1.8 ml และเริ่มปฏิกิริยาโดยเติมเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส (0.2 U/ml ละลายด้วย phosphate buffer pH 7.5) ปริมาตร 100 μ l (ควรเตรียมแล้วใช้ทันที) บ่มไว้ที่อุณหภูมิ 37 °C เป็นเวลา 30 นาที เพื่อให้เอนไซม์ทำงานย่อยสลายเตรท และหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ปริมาตร 100 μ l จากนั้นนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารด้วยเครื่อง UV-spectrophotometer ที่ความยาวคลื่น 290 nm โดยเตรียม

Blank เหมือนกับสารสกัดที่ต้องการทดสอบ แต่เติมเอนไซม์หลังจากหยุดปฏิกิริยาด้วย 0.5 M HCl ก่อน ทำการทดลองซ้ำ 3 ครั้ง และหาค่าเฉลี่ยพร้อมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นนำมาคำนวณหา (%) การยับยั้งเอนไซม์แซนทีนออกซิเดส โดยใช้สูตรการคำนวณดังที่กล่าวไว้ในข้อ 5

18. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลอง

ข้อมูลที่ได้แสดงเป็นค่าเฉลี่ย แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้ Statistical analysis T-test

